

# **ГЕРОНТОЛОГИЙН ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН 2025 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ХИЙСЭН ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭ, ҮНЭЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН**

## **Нэг. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний үндэслэл ба арга зүй**

Эрүүл мэндийн байгууллагын 2025 оны үйл ажиллагаанд хийсэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг Монгол Улсын Засгийн газрын 2025 оны 43 дугаар тогтоолоор баталсан “Байгууллагын үйл ажиллагаа, үр дүнг үнэлж, дүгнэх журам”, Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/346 дугаар тушаалаар баталсан “Эрүүл мэндийн салбарын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-д нийцүүлэн гүйцэтгэл, үр дүн, чанар, ил тод байдал, хэрэглэгчийн үнэлгээ зэрэг үндсэн шалгуур үзүүлэлтүүдэд үндэслэн иж бүрэн байдлаар гүйцэтгэв.

## **Хоёр. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний зорилго**

Эрүүл мэндийн яамны харьяа байгууллагуудын 2025 оны үйл ажиллагааны гүйцэтгэлд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, гүйцэтгэлийн үр дүн, үр нөлөөг бодитой тодорхойлон, илэрсэн сул талыг арилгах, сайжруулахад чиглэсэн тодорхой санал, зөвлөмж боловсруулах, улмаар байгууллагын үйл ажиллагаагаар дамжин иргэдэд хүрэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулахад энэхүү хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний зорилго оршино.

## **Гурав. Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүн**

Геронтологийн үндэсний төвийн 2025 оны үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг дараах 5 чиглэлийн хүрээнд гүйцэтгэв. Үүнд:

1. Байгууллагын 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт;
2. Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн биелэлт;
3. Нээлттэй мэдээллийн ил тод байдлын хэрэгжилт;
4. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарын үзүүлэлтийн биелэлт;
5. Хэрэглэгчийн үнэлгээ.

### **3.1. Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт**

Геронтологийн үндэсний төв нь 2025 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд нийт 11 зорилтын хүрээнд 36 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн бөгөөд гүйцэтгэлийн дундаж 79.0 хувьтай байна.

Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зарим арга хэмжээний хэрэгжилт хангалтгүй түвшинд байгаа бөгөөд үүнд дараах арга хэмжээнүүд хамаарч байна:

1. Ахмадын эрүүл мэндийг дэмжих чиглэлээр ажилладаг ТББ-ын туршлага солилцох уулзалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулах;
2. Геронтологийн үндэсний төвийн Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөнд тодотгол хийж батлуулан хэрэгжүүлнэ;
3. Ахмад настанд үзүүлэх урт хугацааны тусламж, үйлчилгээний заавар, журам боловсруулна;

4. Эмнэлзүйн (гематологийн, биохимийн, иммунологийн, шээсний анализатор) лабораторийн аппаратаар хангана;

5. Настны эрүүл мэнд, нийгэм сэтгэлзүйн байдал үндэсний хэмжээний судалгааг хийнэ;

6. “Насжилт, настны эрүүл мэнд” сэтгүүлийг эрхлэн гаргана;

7. Байгууллагын санхүүгийн удирдлагыг баримтлан, үр ашигтай хэрэгжүүлж өр, авлагагүй ажиллана;

8. Байгууллагын тусламж, үйлчилгээний өртөг тооцож, холбогдох байгууллагад санал хүргүүлж ажиллана.

### **3.2. Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгаа**

Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн 2025 оны биелэлтийн үнэлгээ дунджаар 70.5 хувьтай байгаа бөгөөд зорилтот түвшинд хүрээгүй, хангалтгүй гүйцэтгэлтэй байна.

Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүнд дараах зөрчил, дутагдал илэрсэн. Үүнд:

- Гадаад сургалтын тоо болон сургалтад хамрагдсан албан хаагчдын тоо зорилтот түвшинд хүрээгүй;

- Албан хаагчдын шилжилт хөдөлгөөний түвшин 42.7 хувьтай байгаа нь тогтоосон дээд хязгаар (15%)-аас давсан;

- Ажлын байрны таатай орчны талаарх албан хаагчдын сэтгэл ханамж 51.0 хувьтай бөгөөд өмнөх оноос ахицгүй байна.

Мөн Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/346 дугаар тушаалаар баталсан “Эрүүл мэндийн салбарын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам”-ын 7.3-т заасны дагуу тайлан, мэдээллийг хавсралт хүснэгт 3.6-ийн дагуу бүрэн ирүүлээгүй нь хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийхэд хүндрэл учруулсан болно.

Эдгээр нөхцөл байдал нь байгууллагын хүний нөөцийн бодлого, сургалт, хөгжлийн төлөвлөлт, хэрэгжилт хангалтгүй, мөн тайлагналтын сахилга, хариуцлага сул байгааг харуулж байна.

### **3.3. Нээлттэй мэдээллийн ил тод байдал**

Нээлттэй мэдээллийн ил тод байдлын үнэлгээг Цахим хөгжил, инновац, харилцаа холбооны яамны харьяа Төрийн цахим үйлчилгээний зохицуулалтын газрын 2025 оны жилийн эцсийн үнэлгээгээр тодорхойлсон бөгөөд үнэлгээ 80.0 хувь байна.

Үзүүлэлт тус бүрээр авч үзвэл:

- Чиг үүрэг, үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын талаарх мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал 73.0 хувь;

- Хүний нөөцийн мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал 67.0 хувь;

- Төсөв, санхүү, худалдан авах ажиллагааны талаарх мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал 72.0 хувь;

- Үзүүлж байгаа үйлчилгээний талаарх мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал 75.0 хувь;

- Бусад мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал 50.0 хувьтай байна.

### **3.4. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарын үзүүлэлтийн биелэлт**

Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарын үнэлгээний дүн 54.5 хувьтай үнэлэгдсэн бөгөөд өмнөх оноос буурсан дараах үзүүлэлтүүд байна. Үүнд:

1. Урьдчилан сэргийлэхүзлэгт хамрагдсан настны тоо;
2. Геронтологи, гериатрийн чиглэлээр мэргэшсэн мэргэжилтний тоо (их эмч, сувилагч);
3. Судалгаа эрдэм шинжилгээний ажлыг хэвлүүлсэн сэтгүүл болон хэвлэлийн тоо.

“Судалгаа, эрдэм шинжилгээний хүлээлгэн өгсөн тайлан”-д Шинжлэх ухаан, технологийн сан, Эрүүл мэндийг дэмжих сан болон гадаадын зээл, тусламжийн хүрээнд хэрэгжсэн төслийн хүрээнд байгууллагад албан ёсоор хүлээлгэн өгсөн тайланг хамааруулах бөгөөд энэ шалгуурт хамаарахгүй судалгааг оруулсан тохиолдолд тухайн үзүүлэлтийг 0 оноогоор үнэлсэн болно.

Мөн эрдмийн зэрэг хамгаалсан ажилтны тоонд магистр болон мэргэжлийн зэрэг хамгаалсан тохиолдлыг хамааруулахгүй тул цаашдын тайлагналд энэхүү шаардлагыг чанд мөрдөж ажиллах шаардлагатай байна.

### **3.5. Хэрэглэгчийн үнэлгээ**

2025 оны жилийн эцсийн байдлаар хэрэглэгчийн сэтгэл ханамжийн үнэлгээ дунджаар 82.0 хувь буюу 4.07 оноогоор үнэлэгдсэн байна.

Үнэлгээг амбулаторийн үйлчилгээнд хамрагдсан хэрэглэгчдээс түүвэрлэн авч, нийт 110 хэрэглэгчийг хамруулсан байна.

### **Дөрөв. Цаашид анхаарах асуудал, зөвлөмж**

Байгууллагын 2025 оны үйл ажиллагаанд хийсэн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний дүнд үндэслэн дараах арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлэх шаардлагатай гэж үзэв. Үүнд:

1. Байгууллагын удирдлага, зохион байгуулалтын тогтолцоог үр дүнд суурилсан менежментийн зарчимд нийцүүлэн боловсронгуй болгож, шийдвэр гаргалтын ил

тод, хариуцлагатай байдлыг сайжруулах, нэгж хоорондын уялдаа холбоо, хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх.

2. Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг батлагдсан аргачлалын дагуу боловсруулж, суурь түвшин, шалгуур үзүүлэлт, зорилтот түвшинг тоон болон чанарын хувьд хэмжигдэхүйц, бодитой, харьцуулах боломжтой байдлаар тодорхойлж, төлөвлөлт-хэрэгжилт-тайлагналын хоорондын уялдаа холбоог бүрэн хангах.

3. Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилтийн явц, үр дүнг шалгуур үзүүлэлтэд тулгуурлан үнэлж, зорилтот түвшинд хүрсэн эсэхийг нотлох баримтад суурилсан, нэгдсэн аргачлалтай, давхардалгүй, үнэн зөв тайлагнах тогтолцоог төлөвшүүлэх.

4. Засгийн газрын 2025 оны 43 дугаар тогтоолоор батлагдсан журмын хэрэгжилтийг бүрэн хангаж, төлөвлөлт, хэрэгжилт, хяналт-шинжилгээ, тайлагналын бүх үе шатанд арга зүйн нэгдмэл байдлыг мөрдөх;

5. Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийн зорилтот түвшин, шалгуур үзүүлэлтийг тодорхой, хэмжигдэхүйц байдлаар тодорхойлон хэрэгжилтийг бодитой үнэлэх, албан хаагчдыг урьдчилан сэргийлэх эрүүл мэндийн үзлэгт бүрэн хамруулах ажлыг зохион байгуулах.

6. Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль, Шилэн дансны тухай хууль болон холбогдох журмуудын хэрэгжилтийг хангаж, төсөв, санхүү, худалдан авах ажиллагаа, судалгаа, шинжилгээний мэдээллийг бүрэн, тогтмол, хүртээмжтэй, ойлгомжтой байдлаар нээлттэй байршуулж, мэдээллийн ил тод байдлыг бодитоор нэмэгдүүлэх.

7. “Төрийн байгууллагын цахим хуудсанд тавигдах шаардлага MNS 6285:2017” стандартыг мөрдөж, байгууллагын цахим хуудсыг стандартын дагуу шинэчлэн хөгжүүлж, мэдээллийн бүтэц, хүртээмж, хэрэглэгчдэд ойлгомжтой байдлыг сайжруулах.

8. Цахим хуудсыг тогтмол ажиллагаатай байлгах, мэдээлэл байршуулах, шинэчлэх, хяналт тавих асуудлыг хөдөлмөрийн дотоод журамд тусган баталж мөрдүүлэх, мэдээллийн баяжилт, шинэчлэлийг тухай бүр хийх замаар үнэн зөв, бүрэн, цаг үеэ олсон мэдээллийг нийтлэх тогтолцоог бүрдүүлж, дотоод хяналтыг байгууллагын түвшинд бэхжүүлэх.

9. Албан хаагчдын хариуцлага, идэвх, санаачлагыг нэмэгдүүлэх зорилгоор гүйцэтгэлд суурилсан үнэлгээ, урамшууллын тогтолцоог боловсронгуй болгож, удирдлагын зүгээс хэрэгжүүлэх хяналт, хариуцлагын механизмыг чангатгах.

10. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах зорилгоор эмнэлзүйн стандарт, удирдамжийн мөрдөлтийг хангаж, чанарын дотоод хяналтыг бэхжүүлэх;

11. Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарын үзүүлэлтийг тайлагнахдаа үнэн зөв, нотолгоонд суурилсан мэдээлэл ашиглаж, үзүүлэлт тус бүрийн

өөрчлөлтийн шалтгаан, нөлөөлөх хүчин зүйлсийг тодорхойлон, тогтмол сайжруулах арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлэх

### Тав. Нэгдсэн үнэлгээ

Геронтологийн үндэсний төвийн 2025 оны үйл ажиллагааны гүйцэтгэлд хийсэн нэгдсэн үнэлгээний дүнгээр нийт гүйцэтгэлийн хувь 69.8 хувьтай үнэлэгдсэн бөгөөд үнэлгээ нь байгууллагын үндсэн таван чиглэлийн үзүүлэлтэд тулгуурлан тооцогдсон байна. Үүнд: Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт 79.0 хувь, Сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт 70.5 хувь, Нээлттэй мэдээллийн ил тод байдлын үзүүлэлт 71.0 хувь, Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарын үзүүлэлт 54.5 хувь, Хэрэглэгчийн үнэлгээ 82.0 хувь тус тус үнэлэгдсэн бөгөөд жингийн коэффициентээр жигнэн тооцоход нэгдсэн үнэлгээ 69.8 хувь байна.

Үнэлгээний дүнгээс үзэхэд байгууллагын үйл ажиллагааны зарим чиглэлд гүйцэтгэл харьцангуй хангалттай түвшинд байгаа боловч эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарын үнэлгээний үзүүлэлтүүд нь нийт үнэлгээнд сөргөөр нөлөөлсөн гол хүчин зүйлс болж байна. Иймд эдгээр чиглэлд гүйцэтгэлийн үр дүнг сайжруулах, шалтгаан, нөлөөлөгч хүчин зүйлсийг нарийвчлан тодорхойлох, зорилтот арга хэмжээг хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна.

Үнэлгээний задаргааг Хүснэгт 1-т үзүүлэв.

**Хүснэгт 1. 2025 оны үйл ажиллагааны гүйцэтгэлийн  
нэгдсэн үнэлгээний задаргаа**

| №                       | Үзүүлэлт                                                                                     | Хэрэгжилтийн хувь | Жин  | Оноо |
|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------|------|
| 1                       | Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт                                            | 79.0              | 0.2  | 15.8 |
| 2                       | Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн биелэлт | 70.5              | 0.15 | 10.6 |
| 3                       | Нээлттэй мэдээллийн ил тод байдлын хэрэгжилт                                                 | 71.0              | 0.15 | 10.7 |
| 4                       | Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарын үзүүлэлт                                         | 54.5              | 0.3  | 16.4 |
| 5                       | Хэрэглэгчийн үнэлгээ                                                                         | 82.0              | 0.2  | 16.4 |
| Нэгдсэн үнэлгээний хувь |                                                                                              |                   | 69.8 |      |

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМ

2026 оны 04 дүгээр сар